

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาฮี้ ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

Guidelines for Promoting Charming Identity-Based Tourism of Ban Pha Hee Community, Mae Sai District, Chiang Rai Province

จารุวิทย์ ปัญญาหาร¹, ทับทิม สุขพิน², ประยูร อิมิวัตร์³

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Jaruwit Panyahan¹, Thapthim Sukphim², Prayoon Imiwat³

Chiang Rai Rajabhat University

Corresponding Author E-mail : 678970202@crju.ac.th

(Received : 10 March 2026 ; Edit : 13 March 2026 ; Accepted : 16 March 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาฮี้ 2) ศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาฮี้ 3) เสนอแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาฮี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ส่วน ดังนี้ส่วนที่ 1 ประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาฮี้ ๓ ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาฮี้ ๓ โดยไม่กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 58 คน และส่วนที่ 2 นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาฮี้ ๓ ไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน โดยหากกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทราบจำนวนตามสูตร W.G. Cochran จำนวน 138 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ในด้านประเพณีและวัฒนธรรมชุมชน (รายประเด็น)

ผลการวิจัยพบว่า

- บริบทการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาฮี้ ๓ มีความโดดเด่นด้านอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของการท่องเที่ยวชุมชน
- การจัดการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาฮี้ ๓ ประกอบการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนบ้านผาฮี้ ๓ พร้อมทั้งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือ การกระจายรายได้ให้คนในชุมชนอย่างทั่วถึง และกระจายบทบาทและหน้าที่ของคนในชุมชน
- ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านผาฮี้ ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน, ด้านการจราจรและขนส่ง, ด้านกิจกรรมและแหล่งเรียนรู้ ควรส่งเสริมกิจกรรมที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชน

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์, ชุมชนบ้านผาฮี้, แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยว

Abstract

This research aimed to: 1) examine the context of identity-based tourism that represents the unique charm of Ban Pha Hee community; 2) study the management of identity-based tourism that reflects the distinctive charm of Ban Pha Hee community; and 3) propose guidelines for promoting identity-based tourism in Ban Pha Hee community. The sample used in this study consisted of two groups. The first group included residents of Ban Pha Hee community, comprising community leaders and entrepreneurs involved in tourism within the community, without a fixed sampling size, totaling 58 participants. The second group consisted of tourists visiting Ban Pha Hee community, whose population size was unknown. The sample size for this group was determined using W.G. Cochran's formula,

resulting in 138 respondents. The research instrument was a five-level rating scale questionnaire. The statistical methods used for data analysis included mean, standard deviation, and F-test, particularly in the aspect of community traditions and culture (by item).

The findings revealed that:

1. The context of identity-based tourism in Ban Pha Hee community shows a strong and authentic identity charm, which is considered the most important element of community tourism.
2. The management of identity-based tourism in Ban Pha Hee community emphasizes community participation and the development of tourism attractions. This is followed by the equitable distribution of income among community members and the distribution of roles and responsibilities among community members.
3. Policy recommendations for promoting tourism in Ban Pha Hee community include the development of basic infrastructure and facilities, improvement of traffic and transportation systems, and the promotion of activities and learning resources that reflect the community's unique identity.

Keywords: Identity-based tourism charm, Ban Pha Hee community, tourism promotion guidelines.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การการท่องเที่ยวโลก (United Nation World Tourism Organization : UNWTO) ระบุว่า หนึ่งในภาคส่วนที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เร็วที่สุดและรวดเร็วที่สุด คือ การท่องเที่ยว และคาดว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้น 3.3% ทุกปีจนถึงปี 2579 (ค.ศ.2030) การท่องเที่ยวไม่เพียงทำให้เศรษฐกิจเติบโตขึ้นเท่านั้น แต่ยังเป็นอุตสาหกรรมที่ส่งเสริมความเข้าใจและวัฒนธรรมอันดีระหว่างประเทศ ด้วยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำให้คนนับล้านมีงานทำและมีความสำคัญ โดยตรงในการทำให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 ประการขององค์การสหประชาชาติ (กองพัฒนาบริการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว.2565)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยมีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย เนื่องจากอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม เป็นหนึ่งในแหล่งรายได้ที่สำคัญนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ กระแสเงินตราไหลเวียนในประเทศ การสร้างงาน และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ อีกส่วนที่สำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมและขนส่ง รวมถึงการค้าและการลงทุนที่ช่วยเพิ่มการขยายตัวและเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของประเทศ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.2566)

ช่วงที่โลกตื่นตัวเรื่องการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและหาทางเลือกใหม่ของการท่องเที่ยว ช่วงปี 2535 – 2540 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เข้ามาเป็นกระแสใหม่และกระแสใหญ่ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยการผลักดันของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในขณะที่การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism – CBT) เริ่มก่อตัวขึ้นเติบโตคู่ขนานไปกับ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการทำงานในระดับพื้นที่ของโครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ (REST) ซึ่งในช่วงดังกล่าว ชื่อที่เรียกว่าการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ มีหลากหลายชื่อ เช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวสีเขียว หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 2540 รัฐบาลไทยใช้การท่องเที่ยวเป็นตัวกระตุ้นเศรษฐกิจ อย่างต่อเนื่อง จนถึงปี 2545 การท่องเที่ยวเข้าไปในชนบทหลากหลายรูปแบบ และในปี 2547 มีมาตรฐานโฮมสเตย์ ณ ปัจจุบันชุมชนได้นิยามตนเองว่าเรียกชื่อการดำเนินการท่องเที่ยวของตนด้วย 4 ชื่อด้วยกัน ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวโดยชุมชน และการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.2550)

การเตรียมความพร้อมเพื่อให้ชุมชนมีแนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนจากฐานทรัพยากรที่มีอย่างอัตลักษณ์ และเกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของชุมชนตนเอง จนนำไปสู่การเกิดมูลค่าเศรษฐกิจแก่ชุมชน จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากการที่จะให้ชุมชนดำเนินการท่องเที่ยวจึงมีความจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกันต้องรณรงค์กับคนในสังคมให้เห็นความแตกต่างของการท่องเที่ยวโดยชุมชนกับการ

ท่องเที่ยวทั่วไป กระตุ้นให้คนในสังคมเห็นความสำคัญและเป็นนักท่องเที่ยวที่สนใจการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าของบ้านกับผู้มาเยือน นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มการรับรู้และความเข้าใจในบทบาทของชุมชนท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติหรือเป็นกำลังใจหรือสนับสนุนให้เกิดความต่อเนื่องในการทำงานอนุรักษ์ด้วยธรรมชาติและวัฒนธรรม (สำนักท่องเที่ยวโดยชุมชน องค์การบริหารพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน).2562)

ชุมชนบ้านผาฮี้ หมู่ที่ 10 ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มีแนวอาณาเขตติดกับชายแดนไทย - พม่า ซึ่งอยู่ใกล้กับพระตำหนักดอยตุง รวมถึงใกล้สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญประกอบด้วย วัดพระธาตุดอยตุง , ดอยช้างมูบ รวมถึงพระตำหนักดอยตุง แต่เดิมนั้นพื้นที่ชุมชนบ้านผาฮี้ เป็นแหล่งเพาะปลูกฝิ่นเป็นหลัก จนมาถึง พ.ศ. 2524 หน่วยงานภาครัฐได้เข้ามาแก้ไขปัญหาการปลูกฝิ่น โดยการส่งเสริมและให้องค์ความรู้แก่ชาวบ้านผาฮี้ ในการเพาะปลูกกาแฟ และปลูกไม้เมืองหนาว ด้วยสภาพภูมิประเทศที่ชุมชนบ้านผาฮี้ที่ตั้งอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1,200 เมตร จึงเป็นสถานที่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูกกาแฟพันธุ์อาราบิก้า ประกอบกับสภาพภูมิประเทศของชุมชนที่ตั้งอยู่บนภูเขาสูง มีทัศนียภาพที่สวยงาม มีสภาพภูมิอากาศที่เย็นสบายตลอดทั้งปี จึงเป็นสถานที่เหมาะสมสำหรับการจัดการท่องเที่ยวพักผ่อนทั้งแบบไป - กลับ และค้างอาศัยอยู่กับชาวบ้านในรูปแบบโฮมสเตย์ และลานกางเต็นท์กลางแจ้ง สิ่งนี้นักท่องเที่ยวได้รับคือ การนั่งชมและสัมผัสถึงทัศนียภาพที่สวยงาม การนั่งชมกาแฟที่มีคุณภาพ การพักอาศัยในโฮมสเตย์ที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมชุมชน ตลอดจนได้ลิ้มรสชาติอาหารชาติพันธุ์อาข่า รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยการเดินเยี่ยมชมภายในชุมชน โดยคนในชุมชนยังคงอนุรักษ์และรักษา ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมของชาติพันธุ์อาข่า เช่น ประเพณีโล้ชิงช้า ประเพณีชนไข่แดง พิธีปีใหม่ลูกช้าง และพิธีกรรมกินข้าวใหม่ ให้คงอยู่สืบทอดสู่ชนรุ่นหลัง

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษามีความมุ่งหมายที่ต้องการศึกษา “แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาฮี้ ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย” เพื่อต้องการแสวงหาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในชุมชนบ้านผาฮี้ ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาฮี้ ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

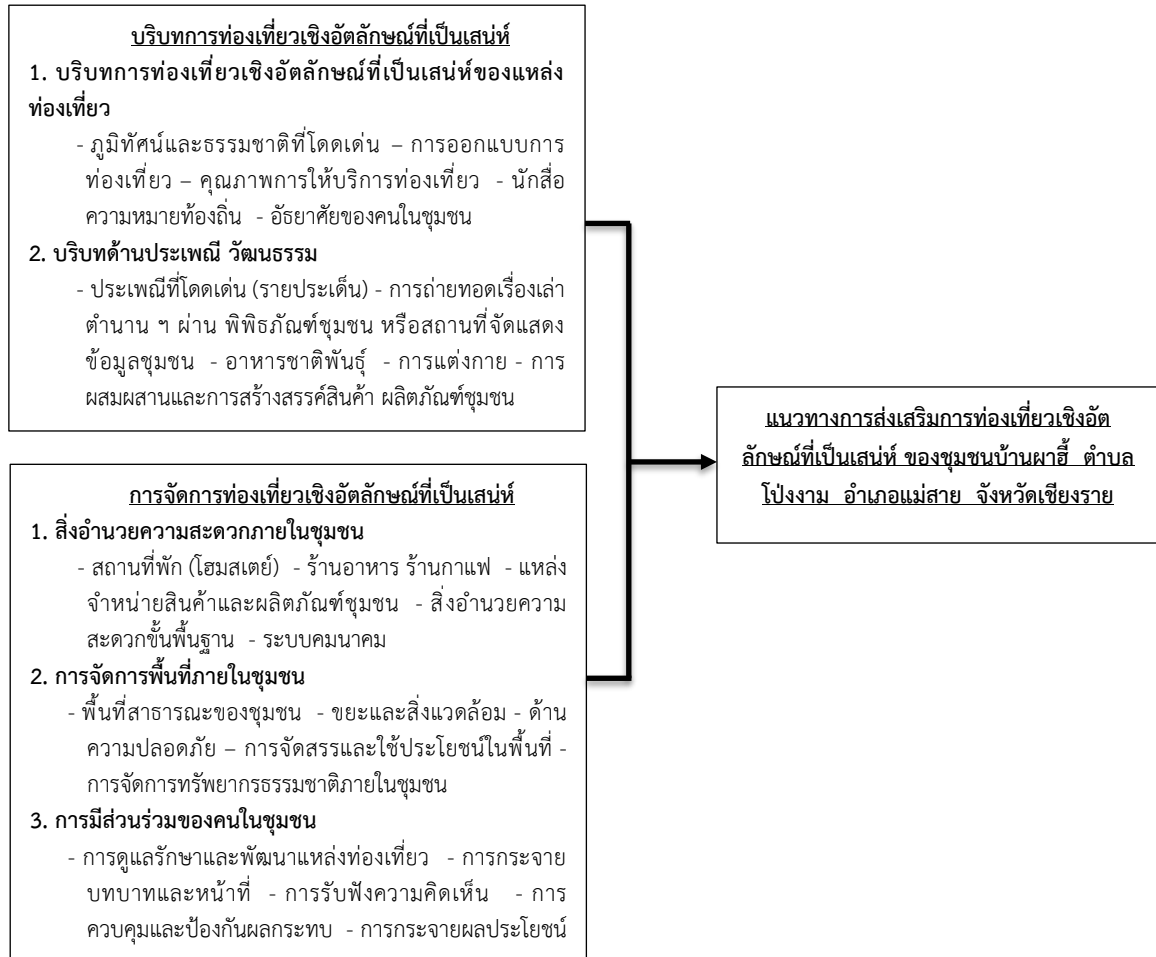
1. เพื่อศึกษาบริบทการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาฮี้ ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาฮี้ ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาฮี้ ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทราบถึงบริบทการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาฮี้ ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
2. ทราบถึงแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาฮี้ ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
3. เกิดการพัฒนาโดยการนำแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นของชุมชนบ้านผาฮี้ ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ทำการศึกษาช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่งผลต่อทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับบริบทการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในด้านประเพณีและวัฒนธรรมชุมชน (รายประเพณี)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาศี ฯ จำนวน 58 คน ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน จำนวน 6 คน และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนบ้านผาศี จำนวน 52 คน รวม 58 คน ซึ่งมาจากการรวมข้อมูลจากผู้ใหญ่บ้านผาศี ฯ ส่วนที่ 2 คือ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ฯ ซึ่งเป็นจำนวนที่ไม่แน่นอน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาศี ฯ จำนวน 58 คน ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน จำนวน 6 คน และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนบ้านผาศี จำนวน 52 คน รวม 58 คน โดยไม่

กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาฮี้ ๆ ซึ่งเป็นจำนวนที่ไม่แน่นอน จึงใช้วิธีหา
กลุ่มตัวอย่างจากกรณีไม่ทราบจำนวนประชากรที่ชัดเจนตามสูตรของ W.G.cochran

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วน 1
สำหรับ ประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาฮี้ ๆ ได้แก่ อายุ การอยู่อาศัยในพื้นที่ชุมชนบ้านผาฮี้ ๆ ประเภทของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ส่วนที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาฮี้ ๆ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา เพศสภาพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์
ของชุมชนบ้านผาฮี้ ๆ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ

ตอนที่ 3 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านผาฮี้ ๆ ซึ่งเป็น
คำถามแบบปลายเปิด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้า ทฤษฎี แนวคิด เอกสาร หนังสือ สถิติต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิด
ในการศึกษา ทฤษฎี และบทความเกี่ยวข้อง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของ
ชุมชนบ้านผาฮี้ ๆ ให้ครอบคลุมตามเนื้อหา วัตถุประสงค์ ที่กำหนด

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5. ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3
ท่านเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามตลอดจนความครอบคลุมและภาษา
ที่ใช้ให้มีความชัดเจนที่เข้าใจตรงกัน โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of
item objective congruence) ส่วนที่ 1 สำหรับ ประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาฮี้ ๆ ค่าเท่ากับ 1.00 ส่วน 2
สำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาฮี้ ๆ ค่าเท่ากับ 0.94

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

7. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับ
กลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียง คือ นักท่องเที่ยว และประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาฮี้ ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่
สาย จังหวัดเชียงราย จำนวนอย่างละ 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

8. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอน
บาค (Cronbach) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด มีค่าเท่ากับ 0.95

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบที่หาความเชื่อมั่นแล้ว จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ พร้อม
นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลผู้ใหญ่บ้าน ชุมชนบ้านผาฮี้ ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัด
เชียงราย เพื่อขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูล กับประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาฮี้ ๆ และนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวใน
ชุมชนบ้านผาฮี้ ๆ จำนวน 196 ชุด

2. ดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถามออนไลน์กับกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน
รวมเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 60 วัน

3. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนว่าได้ครบตามจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 306
ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำมาคะแนนที่ได้รับไปทำการวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ เพื่อ
สรุปและอภิปรายผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 ทั้ง 2 ส่วน ประกอบด้วย ส่วน 1 สำหรับ ประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาศี ๑ ได้แก่ อายุ การอยู่อาศัยในพื้นที่ชุมชนบ้านผาศี ๑ ประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ๑ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา เพศสภาพ โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์องค์ประกอบของแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ๑ ในตอนที่ 2 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 3 โดยการรวบรวมเนื้อหาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในอนาคต และแนวทางการพัฒนาชุมชน เพื่อให้ชุมชนบ้านผาศี ๑ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยการใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการวิเคราะห์จำแนกประเภทและสร้างข้อสรุป
4. วิเคราะห์สมมติฐานการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบบริบทการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ๑ ในด้านประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน (ในรายประเด็น) ที่จำแนกตามช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีชุดคำถามเดียวกัน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณ F-test

ผลการวิจัย

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับประชากรที่อยู่อาศัยในครัวเรือนชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ดังนี้

1.1. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่เป็นอยู่จริงของประชากรที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนชุมชนบ้านผาศี ๑ ที่มีต่อบริบทการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชน บ้านผาศี ๑ พบว่า บริบทการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และหากพิจารณาเป็นรายประเด็นจะพบว่า อรรถาศัยของคนในชุมชนยิ้มแย้ม แจ่มใส พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวทุก ๆ คน ที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชน อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ชุมชนบ้านผาศีมีภูมิทัศน์และทัศนียภาพที่สวยงาม เหมาะสมกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ถัดลงมา คือ การให้บริการนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับที่สูง สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี อยู่ในระดับมากที่สุด

1.2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่เป็นอยู่จริงของประชากรที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนชุมชนบ้านผาศี ๑ ที่มีต่อประเพณีและวัฒนธรรมที่โดดเด่นของชุมชนบ้านผาศี ๑ ในแต่ละประเพณี พบว่า พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และหากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเพณีไล่ชิงช้า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือ ประเพณีขันโพงแดง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด , พิธีทำประตู่หมู่บ้าน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด , พิธีปีใหม่มะขาม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ พิธีกินข้าวใหม่ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.3. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่เป็นอยู่จริงของประชากรที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนชุมชนบ้านผาศี ๑ ที่มีต่อประเพณีและวัฒนธรรมโดยรวมของชุมชนบ้านผาศี ๑ โดยภาพรวม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุดและหากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การแต่งกายของชาติพันธุ์อาข่า เป็นส่วนหนึ่งที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ๑ ที่นักท่องเที่ยวได้มาทดลองสวมใส่ และถ่ายรูปเป็นที่ระลึก ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ คือ อาหารของชาติพันธุ์อาข่า ได้การสนับสนุน และส่งเสริมให้เป็นอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชน ที่นักท่องเที่ยวต้องนึกถึงและได้รับประทาน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด , มีการประยุกต์ศิลปะ วัฒนธรรมของชุมชนผาศี ๑ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตสมัยใหม่อย่างกลมกลืน ให้เป็นศิลปะ วัฒนธรรมร่วมสมัยที่จับต้องได้ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ชุมชน หรือ ศูนย์จัดแสดงข้อมูลที่เกี่ยวกับชุมชน เพื่อจัดแสดง เรื่องเล่า ตำนาน ประวัติชุมชน รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเล่าเรื่องและถ่ายข้อมูลของชุมชนให้กับนักท่องเที่ยว รวมถึงชนรุ่นหลัง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.4. การวิเคราะห์ความเห็นที่เป็นอยู่จริงของประชากรที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนชุมชนบ้านผาศี ๑ ที่มีต่อ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวชุมชนบ้านผาศี ๑ พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และหากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว (โฮมสเตย์) ที่สะอาด ปลอดภัย ที่ได้มาตรฐาน และมีจำนวนที่

เพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือ มีร้านอาหาร ร้านกาแฟ หรือ จุดบริการอาหารและเครื่องดื่ม ที่เพียงพอพร้อมต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด , มีแหล่งจำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่มีจำนวนเพียงพอพร้อมต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด และ ถนนภายในชุมชน และถนนที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบ้านผาศี มีความสะดวก และปลอดภัย ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.5. การวิเคราะห์ความเห็นที่เป็นอยู่จริงของประชากรที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนชุมชนบ้านผาศี ๆ ที่มีต่อ สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานเฉพาะด้าน เช่น ห้องน้ำสาธารณะ ไฟฟ้า สัญญาณอินเทอร์เน็ต สัญญาณโทรศัพท์ ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และหากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สัญญาณอินเทอร์เน็ต ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือ ไฟฟ้า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด , สัญญาณโทรศัพท์ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และห้องน้ำสาธารณะ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.6. การวิเคราะห์ความเห็นที่เป็นอยู่จริงของประชากรที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนชุมชนบ้านผาศี ๆ ที่มีต่อการจัดการพื้นที่ภายในชุมชนบ้านผาศี ๆ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และหากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนที่ดี เป็นระเบียบเรียบร้อย และสะอาดตา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือ พื้นที่สาธารณะและแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนได้รับการดูแลรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ,การจัดการความปลอดภัย ให้แก่คนในชุมชนและนักท่องเที่ยว ๆ ที่เหมาะสม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด , มีการมาตรการควบคุม ป้องกัน ปัญหาที่เกิดจากการบุกรุก ทำลาย และบดบังทัศนียภาพในพื้นที่ ๆ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์จากพื้นที่สาธารณะ เพื่อการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

1.7. การวิเคราะห์ความเห็นที่เป็นอยู่จริงของประชากรที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนชุมชนบ้านผาศี ๆ ที่มีต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนบ้านผาศี ๆ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และหากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือ มีการกระจายรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวชุมชน อย่างทั่วถึงทุกคนในชุมชนบ้านผาศี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด, มีการกระจายบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการภายในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับด้านการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด, มีช่องทางหรือเวทีให้คนในชุมชน รวมถึงนักท่องเที่ยว ได้แสดงความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกันเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และ มีการสำรวจปัญหา ผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลการท่องเที่ยวภายในชุมชน ด้วยคนในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด

1.8. ผลการวิเคราะห์เนื้อด้วยการวิเคราะห์จำแนกประเภทและข้อเสนอของการศึกษาการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ๆ โดยจัดลำดับความสำคัญของประชากรที่อาศัยในพื้นที่ชุมชนบ้านผาศี ๆ โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 60.35 ซึ่งสามารถจัดกลุ่มความคิดเห็นที่เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ๆ จำนวน 3 ด้าน ดังนี้

1.8.1. ข้อเสนอแนะในด้านบริบททั่วไปและการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในเรื่องถนนเส้นทางไปชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ควรมีการปรับปรุง ซ่อมแซม หรือ ก่อสร้างถนนเส้นทางดังกล่าว พร้อมทั้งขยายไหล่ทาง และติดตั้งป้ายแจ้งเตือนจุดที่เป็นอันตราย ซึ่งเป็นการสร้างความปลอดภัยในการเดินทาง เนื่องจากถนนมีสภาพชำรุด คับแคบ ไม่ปลอดภัย มีจุดอับสายตา และเป็นอันตรายต่อการเดินทาง มีผู้แสดงความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ คือ ควรเพิ่มสถานที่ให้บริการจุดจอดรถสำหรับนักท่องเที่ยวให้มีจำนวนที่เพียงพอ, ควรมีการจัดระเบียบด้านการจราจรภายในชุมชนให้เป็นระบบลดความแออัดและมีความปลอดภัย, ควรมีพื้นที่สำหรับให้บริการรับ – ส่งนักท่องเที่ยว เพื่อรองรับปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว และ ควรมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ที่อำนวยความสะดวกและดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว พร้อมด้วย ควรมีระบบการจัดการขยะและการดูแลรักษาความสะอาดให้ถูกต้องตามหลักสุขลักษณะภายในชุมชน ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นเท่ากัน

1.8.2. ข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยควรส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงประเพณีโล้ชิงช้า ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย มีผู้แสดงความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ คือ ควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ

ของชุมชนผ่านระบบออนไลน์ และจัดทำปฏิทินประเพณีชนเผ่าที่นำท่องเที่ยว ให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบล่วงหน้า, ควบคุมจัดการแสดงของชุมชนในช่วงวันหยุดและตามเวลาที่เหมาะสม พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้ทราบล่วงหน้าทุกช่องทาง, ควบคุมส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงประเพณีชนไข่มุกแดง ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย และควบคุมส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงประเพณีปีใหม่ลูกช้าง ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย พร้อมกับ ควบคุมศูนย์การเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชนบ้านผาฮี้ หรือพิพิธภัณฑ์ชุมชน ซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยว ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นเท่ากัน

1.8.3. ข้อเสนอแนะด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาฮี้ ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดย ควบคุมเพิ่มจุดชมวิวิทิวทัศน์ , จุดถ่ายรูป และควบคุมปรับปรุงระบบสายส่งไฟฟ้าที่บดบังวิวิทิวทัศน์ภายในชุมชน มีผู้แสดงความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ คือ ควบคุมปรับปรุงระบบการจ่ายกระแสไฟฟ้า ให้มีกระแสไฟฟ้าที่เพียงพอต่อการใช้งานในชีวิตประจำวัน, ควบคุมมีห้องน้ำสาธารณะที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ และมีจำนวนที่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว และ ควบคุมเพิ่มสัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (5G) ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในชุมชน และครบทุกเครือข่าย พร้อมกับควบคุมปรับปรุงทางเดินทาง ให้มีราวจับเพื่อความปลอดภัย รวมถึงทางเดินเท้าสำหรับผู้พิการ และ ควบคุมเพิ่มพิกัดเส้นทางท่องเที่ยวภายในชุมชน แหล่งที่พัก ร้านอาหารร้านค้าและผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่าน Google map ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นเท่ากัน

1.9. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ทำการศึกษาช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่งผลต่อทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับบริบทการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาฮี้ ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในด้านประเพณีและวัฒนธรรมชุมชน (รายประเด็น) ของประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาฮี้ ๆ

ประเพณีและวัฒนธรรม ฯ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig	ผลทดสอบ
ประเพณีไล่ชิงช้า	ระหว่างกลุ่ม	0.613	3	0.204	3.547	0.020	ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
	ในกลุ่ม	3.111	54	0.58			
	รวม	3.724	57				
ประเพณีชนไข่มุกแดง	ระหว่างกลุ่ม	0.539	3	0.180	0.452	0.717	ไม่แตกต่าง
	ในกลุ่ม	21.478	54	0.398			
	รวม	22.017	57				
พิธีกรรมกินข้าวใหม่	ระหว่างกลุ่ม	6.869	3	2.290	3.633	0.018	ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
	ในกลุ่ม	34.028	54	0.630			
	รวม	40.897	57				
พิธีปีใหม่ลูกช้าง	ระหว่างกลุ่ม	9.408	3	3.136	5.054	0.004	ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
	ในกลุ่ม	33.506	54	0.620			
	รวม	42.914	57				
พิธีทำประตูหมู่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	16.631	3	5.544	8.282	0.000	ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
	ในกลุ่ม	36.144	54	0.669			
	รวม	52.776	57				
รวม	ระหว่างกลุ่ม	6.812	3	2.271	4.194	0.152	ไม่แตกต่าง
	ในกลุ่ม	25.653	54	0.475			
	รวม	32.466	57				

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anova) เปรียบเทียบระดับช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อความคิดเห็นด้านประเพณีและพิธีกรรมชุมชน (รายประเด็น) ของชุมชนบ้านผาฮี้ ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างตามระดับช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามต่างกัน มีระดับ

ความคิดเห็นต่อประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ($F = 4.194, p = 0.152$) ทั้งนี้หากวิเคราะห์ในรายประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.5 จำนวน 4 รายการ คือ 1) พิธีทำประตู่หมู่บ้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 8.282, p = 0.000$) ลำดับที่ 2 พิธีปีใหม่ลูกช้าง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 5.054, p = 0.004$) ลำดับที่ 3 พิธีกรรมกินข้าวใหม่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 3.633, p = .018$) และลำดับที่ 4 ประเพณีไล่ชิงช้า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 3.547, p = .020$) ส่วนประเพณีและวัฒนธรรมชุมชนที่ไม่แตกต่าง คือ ประเพณีชนไขแดง พบว่ากลุ่มตัวอย่างตามระบบช่วงอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.452, p = 0.717$)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ดังนี้

2.1. การวิเคราะห์ความคิดเห็นที่เป็นอยู่จริงของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ฯ ที่มีต่อบริบททั่วไปของท่องเที่ยวของชุมชนบ้านผาศี ฯ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และหากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ชุมชนบ้านผาศีมีภูมิทัศน์ และทัศนียภาพที่สวยงาม เหมาะสมกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ คือ อธิบายของคนในชุมชนยิ้มแย้ม แจ่มใส พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวทุก ๆ คนที่มาท่องเที่ยวภายในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด , การให้บริการนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับที่สูง สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด , กิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชน มีความหลากหลาย และเป็นที่น่าสนใจแก่นักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีนักท่องเที่ยวหรือ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่สามารถเล่าเรื่องเล่าต่าง ๆ ของชุมชนบ้านผาศีให้กับนักท่องเที่ยว ได้เข้าใจเป็นอย่างดี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นที่เป็นอยู่จริงของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ฯ ที่มีต่อด้านประเพณี วัฒนธรรมชุมชนที่โดดเด่นของชุมชนบ้านผาศี ฯ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และหากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเพณีไล่ชิงช้า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ คือ ประเพณีชนไขแดง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก , พิธีกรรมกินข้าวใหม่ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก , พิธีปีใหม่ลูกช้าง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ และพิธีทำประตู่หมู่บ้าน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นที่เป็นอยู่จริงของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ฯ ที่มีต่อประเพณีและวัฒนธรรมโดยรวมของชุมชนบ้านผาศี ฯ โดยภาพรวม ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และหากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การแต่งกายของชาติพันธุ์อาข่า เป็นส่วนหนึ่งที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ฯ ที่นักท่องเที่ยวได้มาทดลองสวมใส่ และถ่ายรูปเป็นที่ระลึก ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ คือ มีการประยุกต์ศิลปะ วัฒนธรรมของชุมชนผาศี ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตสมัยใหม่อย่างกลมกลืน ให้เป็นศิลปะ วัฒนธรรมร่วมสมัยที่จับต้องได้ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด , อาหารของชาติพันธุ์อาข่า ได้รับการสนับสนุน และส่งเสริมให้เป็นอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชน ที่นักท่องเที่ยวต้องนึกถึงและได้รับประทาน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ชุมชนหรือ ศูนย์จัดแสดงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชุมชน เพื่อจัดแสดง เรื่องเล่า ตำนาน ประวัติชุมชน รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเล่าเรื่องและถ่ายข้อมูลของชุมชนให้กับนักท่องเที่ยว รวมถึงชนรุ่นหลัง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.4. การวิเคราะห์ความคิดเห็นที่เป็นอยู่จริงของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ฯ ที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชนบ้านผาศี ฯ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และหากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีร้านอาหาร ร้านกาแฟ หรือ จุดบริการอาหารและเครื่องดื่ม ที่เพียงพอพร้อมต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ คือ มีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว (โฮสเทล) ที่สะอาด ปลอดภัย ที่ได้มาตรฐาน และมีจำนวนที่เพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด , มีแหล่งจำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่มีจำนวนเพียงพอพร้อมต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และถนนภายในชุมชนและถนนที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบ้านผาศี มีความสะดวก และปลอดภัย ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.5. การวิเคราะห์ความคิดเห็นที่เป็นอยู่จริงของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ฯ ที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานเฉพาะด้าน เช่น ห้องน้ำสาธารณะ ไฟฟ้า สัญญาณอินเทอร์เน็ต สัญญาณโทรศัพท์ ซึ่งมี

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และหากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ไฟฟ้า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ คือ สัญญาณโทรศัพท์ อยู่ในระดับมาก , สัญญาณอินเทอร์เน็ต ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และห้องน้ำสาธารณะ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.6. ผลการวิเคราะห์เนื้อด้วยการวิเคราะห์จำแนกประเภทและข้อเสนอของการศึกษาการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ฯ โดยจัดลำดับความสำคัญของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ฯ โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 56.52 ซึ่งสามารถจัดกลุ่มความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ฯ จำนวน 3 ด้าน ดังนี้

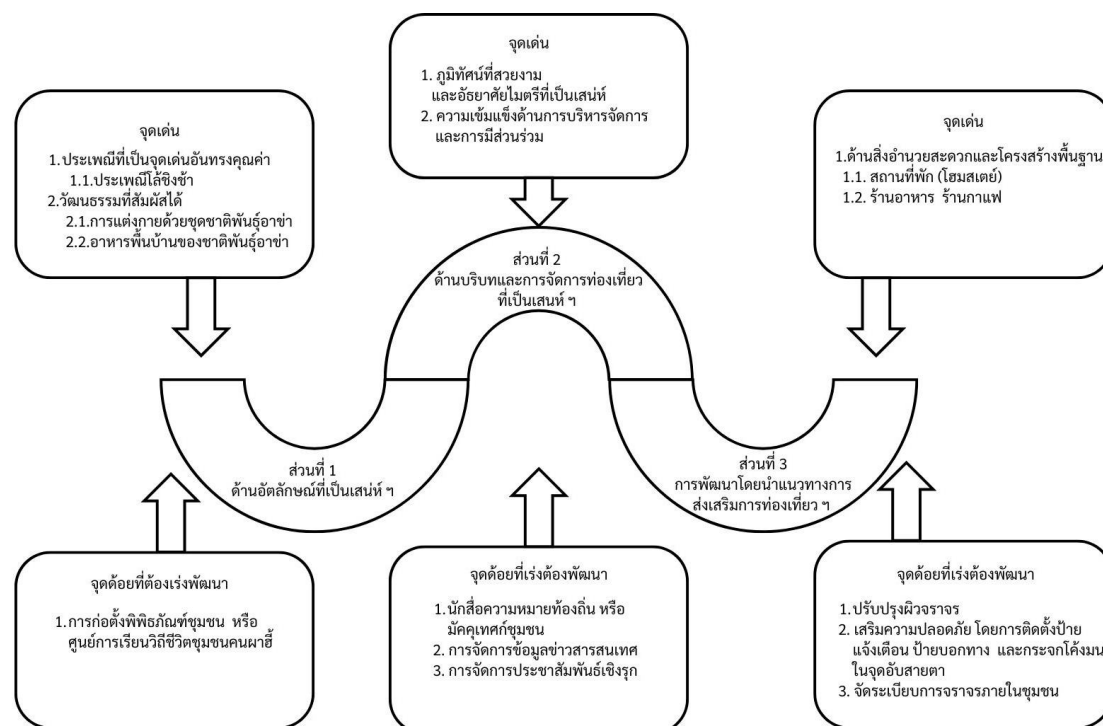
2.6.1. ข้อเสนอแนะด้านบริบททั่วไปและการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยถนนเส้นทางไปชุมชนบ้านผาศี ควรมีการปรับปรุง ซ่อมแซม หรือ ก่อสร้างถนนเส้นทางไปชุมชนดังกล่าว พร้อมทั้งขยายไหล่ทาง และติดตั้งป้ายแจ้งเตือนจุดที่เป็นอันตราย เนื่องจากถนนมีสภาพชำรุด คับแคบ ไม่ปลอดภัย มีจุดอับสายตา และเป็นอันตรายต่อการเดินทาง มีผู้แสดงความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ คือ ควรเพิ่มสถานที่ให้บริการจุดจอดรถสำหรับนักท่องเที่ยวให้มีจำนวนที่เพียงพอ , ควรมีระบบการจัดการขยะและการดูแลรักษาความสะอาดให้ถูกต้องตามหลักสุขลักษณะภายในชุมชน และ ควรมีการจัดระเบียบด้านการจราจรภายในชุมชนให้เป็นระบบลดความแออัดและมีความปลอดภัย พร้อมกับ ควรมีไฟฟ้าส่องสว่างตามถนนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ภายในชุมชน และ ควรมีพื้นที่สำหรับให้บริการรับ - ส่ง นักท่องเที่ยวเพื่อรองรับปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นเท่ากัน

2.6.2. ข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดย ควรส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวการท่องเที่ยว พร้อมทั้งอนุรักษ์ประเพณีโล่ชิงช้า มีผู้แสดงความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมาลำดับ คือ ควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนผ่านระบบออนไลน์ และจัดทำปฏิทินประเพณีชนเผ่าที่น่าท่องเที่ยว ให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบล่วงหน้า , ควรจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชนบ้านผาศี หรือพิพิธภัณฑ์ชุมชน ซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยว , ควรจัดกิจกรรมการแสดงของชุมชนบ้านผาศีในช่วงวันหยุดและตามเวลาที่เหมาะสม พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบล่วงหน้า ควรมีบริการให้เช่า หรือทดลองสวมใส่เครื่องแต่งกายชาติพันธุ์อาข่า ให้กับนักท่องเที่ยว ตามสถานประกอบการ และคนในชุมชนบ้านผาศี พร้อมกับ ความมั่นใจของคนในพื้นที่ ที่ให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เป็นเสน่ห์สิ่งที่ดีดึงดูดใจ ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นเท่ากัน

2.6.3. ข้อเสนอแนะด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ซึ่งนักท่องเที่ยวได้ความคิดเห็นไว้ โดย ควรมีห้องน้ำสาธารณะที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ และมีจำนวนที่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว มีผู้แสดงความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ คือ ควรเพิ่มจุดชมวิวยิวทัศน์ , จุดถ่ายรูปและควรปรับปรุงระบบสายส่งไฟฟ้าที่บดบังวิวทิวทัศน์ภายในชุมชน พร้อมกับ ควรปรับปรุงทางเดินเท้าให้มีราวจับเพื่อความปลอดภัย รวมถึงทางเดินเท้าสำหรับผู้พิการ พร้อมด้วย ควรเพิ่มร้านอาหารอาหารชาติพันธุ์อาข่า เพื่อยกระดับอาหารพื้นบ้านให้ได้รับความนิยม ภายในชุมชน ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นเท่ากัน , ควรเพิ่มสัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (5G) ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในชุมชน และครบทุกเครือข่าย พร้อมกับ ควรเพิ่มพิกัดเส้นทางท่องเที่ยวภายในชุมชนบ้านผาศี แหล่งที่พัก ร้านอาหารสินค้าและผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่าน Google map ผู้แสดงความคิดเห็นเท่ากัน และ ควรเพิ่มร้านค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน และ ร้านค้าชุมชน ให้มีจำนวนมากขึ้น พร้อมกับ ควรเพิ่มสัญญาณเครือข่ายโทรศัพท์มีครอบคลุมทุกพื้นที่ในชุมชน และครบทุกเครือข่าย ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นเท่ากัน

2.7. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ทำการศึกษาช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่งผลต่อทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับบริบทการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในด้านประเพณีและวัฒนธรรมชุมชน (รายประเด็น) ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ฯ

ประเพณีและวัฒนธรรม ๑	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig	ผลทดสอบ
ประเพณีโล่ชิงช้า	ระหว่างกลุ่ม	2.059	4	0.515	1.493	0.208	ไม่ต่างกัน
	ในกลุ่ม	45.854	133	0.345			
	รวม	47.913	137				
ประเพณีชนไข่แดง	ระหว่างกลุ่ม	4.221	4	1.055	1.514	0.202	ไม่แตกต่าง
	ในกลุ่ม	92.735	133	0.697			
	รวม	96.957	137				
พิธีกรรมกินข้าวใหม่	ระหว่างกลุ่ม	6.275	4	1.569	2.145	0.79	ไม่ต่างกัน
	ในกลุ่ม	97.262	133	0.731			
	รวม	103.536	137				
พิธีปีใหม่ลูกช้าง	ระหว่างกลุ่ม	13.619	4	3.405	5.131	0.001	ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
	ในกลุ่ม	88.265	133	0.664			
	รวม	101.884	137				
พิธีทำประตูหมู่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	11.955	4	2.989	4.232	0.003	ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
	ในกลุ่ม	93.929	133	0.706			
	รวม	105.884	137				
รวม	ระหว่างกลุ่ม	7.626	4	1.907	2.903	0.098	ไม่แตกต่าง
	ในกลุ่ม	83.609	133	0.629			
	รวม	91.235	137				

รูปภาพที่ 2

รูปภาพสรุปผลการศึกษาในหัวข้อ แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาบริบทการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในแต่ละด้านพบว่า

1.1. บริบททั่วไปของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยนำมาวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของบริบททั่วไปของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า ในมุมมองของประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า อุตสาหกรรมของคนในชุมชนที่ยั่งยืน แจ่มใส พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยว มากที่สุด รองลงมาเป็นอันดับที่สอง คือ ภูมิทัศน์และทัศนียภาพที่สวยงาม เหมาะสมกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งแตกต่างจากมุมมองของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า ภูมิทัศน์และทัศนียภาพที่สวยงาม เหมาะสมกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยว มากที่สุด รองลงมาเป็นอันดับที่สอง คือ อุตสาหกรรมของคนในชุมชนที่ยั่งยืน แจ่มใส พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยว เป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุด ส่วนมุมมองของประชากรที่อาศัยในบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และ มุมมองของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ที่เหมือนกัน คือ อันดับที่สาม คือ การให้บริการนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับสูง สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ถัดลงมาเป็นอันดับที่สี่ คือ กิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชน มีความหลากหลาย และเป็นที่น่าสนใจแก่นักท่องเที่ยว และ การมีนักท่องเที่ยวที่สนใจ หรือ มีคฤหาสน์ที่นักท่องเที่ยวสามารถเช่าเรือต่าง ๆ ของชุมชนบ้านผาศีให้กับนักท่องเที่ยว ได้เข้าใจเป็นอย่างดี เป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของการท่องเที่ยวชุมชน ของ สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว.สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2550) ระบุว่า 1) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม - ชุมชนมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีวิถีการผลิตที่พึ่งพาและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน 2) ด้านองค์กรชุมชน - มีปราชญ์ หรือผู้มีความรู้ และทักษะในเรื่องต่าง ๆ หลากหลาย 4) ด้านการเรียนรู้ - ลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างการเรียนรู้ และความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชษฐ หลุดพา สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และ ยุภาพร ยุภาคศ (2564) ที่ได้ทำการศึกษาบริบทการบริหารจัดการการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง พบว่า บริบทโดยทั่วไปในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดมีลักษณะคล้ายคลึงกันทั้ง 5 จังหวัด ในประเด็นด้านบริบทด้านพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว โดย จังหวัดนันทบุรี มีบริบทด้านพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบ และมีความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว

1.2. บริบทด้านประเพณี วัฒนธรรมที่โดดเด่น ซึ่งจำแนกเป็นรายประเพณี วัฒนธรรมของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยนำมาวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของบริบทด้านประเพณี วัฒนธรรมที่โดดเด่น ซึ่งจำแนกเป็นรายประเพณี วัฒนธรรมของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า ประเพณีโล้ชิงช้า เป็นประเพณี วัฒนธรรมที่โดดเด่น ที่รู้จัก และสามารถแสดงออกถึงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มากที่สุด ถัดลงมา คือ ประเพณีชนไข่แดง และ อันดับที่ดี คือ ประเพณีปีใหม่มะขาม เป็นมุมมองของประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม และ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ที่เหมือนกัน ส่วนพิธีกรรมกินข้าวใหม่ และ พิธีทำประตู่หมู่บ้าน เนื่องจากเป็นมุมมองของประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ที่ให้ความเห็นและมีมุมมองที่ระดับความสำคัญที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรสิทธิ์ จามจันทร์สาขา และคณะ (2564) ที่ได้ศึกษาและอธิบายลักษณะประเพณี วัฒนธรรมของชาวอาข่า พบว่า การประกอบพิธีกรรมของชาติพันธุ์อาข่าที่น่าสนใจ รวมถึงนักท่องเที่ยวโดยทั่วไปสามารถเข้าร่วมพิธีกรรมได้ ซึ่งเป็นพิธีกรรมในระดับชุมชน มีเพียง 5 พิธีกรรม เท่านั้น ประกอบด้วย 1) ประเพณีชนไข่แดง 2) พิธีโล้ชิงช้า 3) พิธีกรรมกินข้าวใหม่ 4) พิธีปีใหม่มะขาม 5) พิธีทำประตู่หมู่บ้าน พร้อมทั้งสอดคล้องกับหลักการของ สำนักท่องเที่ยวโดยชุมชน องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (ไม่ทราบปี) ได้อธิบายหลักการท่องเที่ยวชุมชน ระบุว่า 6. คงเอกลักษณ์และวัฒนธรรม

ท้องถิ่น 7. ก่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างคนต่างวัฒนธรรม อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักการของ สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2550) ได้อธิบายองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวชุมชน ไว้ว่า 1. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยชุมชนมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของ เมธาวิ จำเริญร (2562) ได้อธิบายลักษณะของคำว่า อัตลักษณ์ชุมชน คือ ความเป็นลักษณะเฉพาะของชุมชน ทั้งทางรูปธรรมและนามธรรม

1.3. บริบทด้านประเพณี วัฒนธรรมที่ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดย นำมาวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของบริบทด้านประเพณี วัฒนธรรมของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า การแต่งกายของชาติพันธุ์อาข่าเป็นส่วนหนึ่งแสดงออกถึงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี มากที่สุด และอันดับที่ห้า คือ การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ชุมชน หรือ ศูนย์จัดแสดงข้อมูลเกี่ยวข้องกับชุมชน เพื่อจัดแสดงเรื่องเล่า ตำนาน ประวัติชุมชน รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นอันดับสุดท้าย เป็นมุมมองของประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม และ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ที่เหมือนกัน ส่วนอาหารชาติพันธุ์อาข่า ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้เป็นอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ที่นักท่องเที่ยวต้องนึกถึงและได้รับประทาน และ การประยุกต์ศิลปะ วัฒนธรรมของชุมชนบ้านผาศี ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตสมัยให้อย่างกลมกลืน ให้เป็นศิลปะ วัฒนธรรมร่วมสมัยที่จับต้องได้ เนื่องจากเป็นมุมมองของประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ที่ให้ความเห็นและมีมุมมองที่ระดับความสำคัญที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของ สำนักท่องเที่ยวโดยชุมชน องค์การบริหารพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน).(ไม่ทราบปี) ได้อธิบายหลักการท่องเที่ยวชุมชน ไว้ว่า การท่องเที่ยวทางเลือกที่เป็นการบริหารจัดการโดยชุมชนเพื่อประโยชน์จากการท่องเที่ยวตกอยู่กับคนในชุมชน โดยหลักการท่องเที่ยวโดยชุมชน ประกอบด้วย 3. ส่งเสริมความภาคภูมิใจตนเอง 6. คงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น 7. ก่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างคนต่างวัฒนธรรม 8. เคารพในวัฒนธรรมที่แตกต่างและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สอดคล้องกับบทความ ของ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).(2566) ที่ได้อธิบายลักษณะการแต่งกายของชาติพันธุ์อาข่า ไว้ว่า ประชากรส่วนใหญ่ในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เป็นชาติพันธุ์อาข่ากลุ่มลอมี่ ที่มีลักษณะการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ รวมถึงชาติพันธุ์อาข่ากลุ่มต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สอดคล้องกับบทความของ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน .(ไม่ทราบปี) ที่ได้กล่าวถึง ครีวอาข่า อาหารปรับสมดุลร่างกาย ดิน น้ำ ลม ไฟ พัฒนาสินค้าจากป่าสู่เมือง - ต่อยอดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเป็นบทสมภาษณ์ของคุณอาทุ ปอแฉ่ ที่ได้กล่าวไว้ว่า อาหารและการดูแลสุขภาพที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชาวอาข่า แสดงออกผ่านภูมิปัญญาจากกันครีวอาข่า ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2. การศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในแต่ละด้านพบว่า

2.1. สิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดย นำมาวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของสิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า มุมมองของประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ได้ให้ความสำคัญการมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว (โฮมสเตย์) ที่สะอาด ปลอดภัย ที่ได้มาตรฐาน และมีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว มากที่สุด รองลงมาเป็นอันดับที่สอง คือ การมีร้านอาหาร ร้านกาแฟ หรือจุดบริการอาหารและเครื่องดื่ม ที่เพียงพอพร้อมต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งแตกต่างจากมุมมองของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดย การมีร้านอาหาร ร้านกาแฟ หรือจุดบริการอาหารและเครื่องดื่ม ที่เพียงพอพร้อมต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว มากที่สุด รองลงมาเป็นอันดับที่สอง คือ มีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว (โฮมสเตย์) ที่สะอาด ปลอดภัย ที่ได้มาตรฐาน และมีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว ส่วนมุมมองของประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม และ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ที่เหมือนกัน คือ ถัดลงมาเป็นอันดับที่สาม คือ มีแหล่งจำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่มีจำนวนเพียงพอพร้อมต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว และ ถนนภายในชุมชน และถนนที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบ้านผาศี มีความสะดวก และปลอดภัย น้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) ของ กองพัฒนา

บริการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว (2565:35) ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาแหล่งสินค้า บริการ การอำนวยความสะดวก และการสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทยผ่านการตลาด มีการดำเนินการดังนี้ 1. พัฒนาแหล่งสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวบนมาตรฐานของความสมดุลและยั่งยืน โดยเน้นการยกระดับมาตรฐานของแหล่งสินค้าและบริการของการท่องเที่ยวไทย 2. ส่งเสริมและพัฒนาด้านอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว พร้อมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพะวี โรจน์รุ่งสัจย์ (2563) ที่ได้ศึกษาในหัวข้อ การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนหนองจอก จังหวัดเพชรบุรี พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นสิ่งสำคัญที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยว

2.2. สิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในแต่ละด้าน โดยนำมาวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของสิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในแต่ละด้าน พบว่า มุมมองของประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สัญญาณอินเทอร์เน็ต มากที่สุด รองลงมาเป็นอันดับที่สอง คือ ไฟฟ้า ถัดลงมาเป็นอันดับที่สาม คือ สัญญาณโทรศัพท์ ซึ่งแตกต่างจากมุมมองของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดย ไฟฟ้า มากที่สุด รองลงมาเป็นอันดับที่สอง คือ สัญญาณโทรศัพท์ ถัดลงมาเป็นอันดับที่สาม คือ สัญญาณอินเทอร์เน็ต ส่วนมุมมองของประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม และ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ที่เหมือนกัน คือ ถัดลงมาเป็นอันดับที่สี่ คือ ห้องน้ำสาธารณะ น้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ หลักการของ สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2550) ที่ได้อธิบายถึงแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน และกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชน ไว้ว่า 3. สิ่งอำนวยความสะดวกการเตรียมโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการรองรับและให้บริการนักท่องเที่ยวเกิดความสะดวก สบาย ความปลอดภัย ในการท่องเที่ยวในขณะเดียวกันต้องไม่ก่อผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพะวี โรจน์รุ่งสัจย์ (2563) ที่ได้ศึกษาในหัวข้อ การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนหนองจอก จังหวัดเพชรบุรี พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นสิ่งสำคัญที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยว รวมถึงสุขลักษณะ และอนามัยเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญเช่นกัน

2.3. การจัดการพื้นที่ภายในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดย นำมาวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญในการจัดการพื้นที่ภายในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนที่มี เป็นระเบียบเรียบร้อย และสะอาดตา รองลงมาเป็นอันดับที่สอง คือ พื้นที่สาธารณะและแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนได้รับการดูแลรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ ถัดลงมาอันดับที่สาม คือ การจัดการความปลอดภัยให้แก่คนในชุมชนและนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ถัดลงมาอันดับที่สี่ คือ มีมาตรการควบคุม ป้องกันปัญหาที่เกิดจากการบุกรุก ทำลาย และบดบังทัศนียภาพในพื้นที่ชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และ การจัดการระเบียบการใช้ประโยชน์จากพื้นที่สาธารณะ เพื่อการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม น้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว และกีฬา ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) ของ กองพัฒนาบริการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว (2565:35) ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาแหล่งสินค้า บริการ การอำนวยความสะดวก และการสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทยผ่านการตลาด มีการดำเนินการดังนี้ 2. ส่งเสริมและพัฒนาด้านอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของ กรมพัฒนาชุมชน. (2560) ที่ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวชุมชน ไว้ว่า 7. มีการบริหารที่ดีและปลอดภัย ทั้งด้านที่พัก ยานพาหนะ นักสื่อความหมาย เจ้าบ้าน และการประสานงานที่ดีระหว่างกลุ่มในชุมชนเพื่อให้บริการ

3. การเสนอแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในแต่ละด้าน ดังนี้

3.1. ด้านบริบททั่วไปและการจัดการท่องเที่ยวชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดย นำมาวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญในการด้านบริบททั่วไปและการจัดการท่องเที่ยวชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ควรมีการปรับปรุง ซ่อมแซม หรือ ก่อสร้างถนนเส้นทางดังกล่าว พร้อมทั้งขยายไหล่ทาง และติดตั้งป้ายแจ้งเตือนจุดที่เป็นอันตราย ซึ่งเป็นการสร้างความปลอดภัยในการเดินทาง เนื่องจากถนนมีสภาพชำรุด คับแคบ ไม่ปลอดภัย มีจุดอับสายตา และเป็นอันตรายต่อการเดินทาง มากที่สุด รองลงมาอันดับที่สอง คือ

ควรเพิ่มสถานที่ให้บริการจุดจอดรถสำหรับนักท่องเที่ยวให้มีจำนวนที่เพียงพอ อันดับที่สาม คือ ควรมีการจัดระเบียบด้านการจราจรภายในชุมชนให้เป็นระบบลดความแออัดและมีความปลอดภัย และ ควรมีระบบการจัดการขยะและการดูแลรักษาความสะอาดให้ถูกต้องตามหลักสุขลักษณะภายในชุมชน อันดับที่สุด คือ ควรมีพื้นที่สำหรับให้บริการรับ – ส่งนักท่องเที่ยว เพื่อรองรับปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว และอันดับสุดท้าย คือ 1) ควรมีไฟฟ้าส่องสว่างตามถนนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ภายในชุมชน 2) ควรมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ที่อำนวยความสะดวกและดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว น้อยที่สุด

3.2. ด้านการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย นำมาวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ควรส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงประเพณีโล่ชิงช้า ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย มากที่สุด รองลงมาอันดับที่สอง คือ ควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนผ่านระบบออนไลน์ และจัดทำปฏิทินประเพณีชนเผ่าที่น่าท่องเที่ยว ให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบล่วงหน้า อันดับที่สุด คือ ควรจัดกิจกรรมการแสดงของชุมชนในช่วงวันหยุดและตามเวลาที่เหมาะสม พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้ทราบล่วงหน้าทุกช่องทาง และ ควรจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชนบ้านผาศี หรือพิพิธภัณฑ์ชุมชน ซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยว อันดับที่สุด คือ ควรส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงประเพณีขึ้นไข่แดง ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย และอันดับสุดท้าย คือ 1) ควรส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงประเพณีปีใหม่ลูกช้าง ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย 2) ควรมีบริการให้เช่า หรือทดลองสวมใส่เครื่องแต่งกายชาติพันธุ์อาข่า ให้กับนักท่องเที่ยว ตามสถานประกอบการ และคนในชุมชนบ้านผาศี 3) ความมีน้ำใจของคนในพื้นที่ ที่ให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เป็นเสน่ห์สิ่งดึงดูดใจ น้อยที่สุด

3.3. นำมาวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า ควรมีห้องน้ำสาธารณะที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ และมีจำนวนที่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว และ ควรเพิ่มจุดชมวิวยอดนิยม, จุดถ่ายรูป และ ควรปรับปรุงระบบสายส่งไฟฟ้าที่ดับขีววิวทิวทัศน์ภายในชุมชน มากที่สุด รองลงมาอันดับที่สอง 1) ควรปรับปรุงทางเดินทางให้มีราวจับเพื่อความปลอดภัย รวมถึงทางเดินเท้าสำหรับผู้พิการ 2) ควรเพิ่มร้านจำหน่ายอาหารชาติพันธุ์อาข่า เพื่อยกระดับอาหารพื้นบ้านให้ได้รับความนิยม ภายในชุมชน อันดับที่สุด คือ 1) ควรเพิ่มร้านจำหน่ายอาหารชาติพันธุ์อาข่า เพื่อยกระดับอาหารพื้นบ้านให้ได้รับความนิยม 2) ควรเพิ่มสัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (5G) ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในชุมชน และครบทุกเครือข่าย อันดับที่สุด คือ 1) ควรเพิ่มร้านค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน และ ร้านค้าชุมชน ให้มีจำนวนมากขึ้น 2) ควรเพิ่มสัญญาณเครือข่ายโทรศัพท์ที่มีครอบคลุมทุกพื้นที่ในชุมชน และครบทุกเครือข่าย 3) ควรเพิ่มป้ายเส้นทางท่องเที่ยวภายในชุมชนบ้านผาศี แหล่งที่พัก ร้านจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่าน Google map

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยยึดอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เป็นศูนย์กลาง โดยการกำหนดเป็นนโยบายในระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดการยึดโยงกับอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี เป็นแกนกลางสำคัญในการวางแผนและการบริหารจัดการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1. อัยาศัยไม่ตรีของคนในชุมชน 2. ภูมิทัศน์และทัศนียภาพที่สวยงาม 3. ประเพณีและวัฒนธรรมชุมชน ให้เป็นทุนเชิงนโยบาย ที่ต้องได้รับการคุ้มครอง ส่งเสริม และพัฒนาอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ ควรบูรณาการประเด็นการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ไว้ในแผนพัฒนาหมู่บ้าน สำหรับชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับ องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลพื้นที่ชุมชนบ้านผาศี รวมถึงการประสานแผนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ราชการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นต้น เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของนโยบาย และลดปัญหาความไม่สอดคล้องระหว่างหน่วยงาน

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนบ้านผาศี ฯ มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาชุมชนบ้านผาศี ฯ โดยมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ทั้งนี้ ควรจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยมีตัวแทนจากผู้นำชุมชน กลุ่มเยาวชน ผู้ประกอบการ และภาคประชาชน เพื่อให้เกิดการกระจายบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน รวมถึงกำหนดกลไกการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำภายในชุมชน อีกทั้งต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการควบคุมการบุกรุกพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างที่บดบังทัศนียภาพ รวมถึงมาตรการการมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาศักยภาพนักท่องเที่ยวของชุมชน หรือมีคฤหาสน์ท้องถิ่น ควรกำหนดเป็นนโยบายที่ต้องได้รับการสนับสนุนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเช่น องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งงาม ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลพื้นที่ชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เป็นต้น เพื่อสนับสนุนด้านงบประมาณและจัดหลักสูตรการฝึกอบรมให้ครบทุกด้าน เช่น ความรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน ทักษะการสื่อสารและการเล่าเรื่อง การให้บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการยกระดับคุณภาพการให้บริการ และสร้างมาตรฐานการสื่อความหมาย และช่วยเพิ่มประสิทธิผลของการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

4. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีในฐานมรดกทางวัฒนธรรมชุมชน ควรกำหนดให้ประเพณีโล้ชิงช้า เป็นกิจกรรมหลักเชิงยุทธศาสตร์ ของการท่องเที่ยวประจำปี ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และควรจัดทำแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเพณีรอง เช่น ประเพณีชนไม้แดง พิธีปีใหม่ลูกช้าง พิธีทำประตูหมู่บ้าน และพิธีกินข้าวใหม่ โดยให้มีมาตรการรองรับ เช่น การจัดทำปฏิทินประเพณีประจำปี เพื่อเผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบทุกช่องทาง อีกทั้งต้องบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อผลักดันให้กิจกรรมดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

5. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยการเร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น เช่น การปรับปรุงถนนและเส้นทางคมนาคม การเพิ่มไฟฟ้าส่องสว่างและความปลอดภัย การเพิ่มห้องน้ำสาธารณะและความสะอาดของห้องน้ำสาธารณะ รวมถึงการพัฒนาระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตและสัญญาณโทรศัพท์ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวควรใช้หลักประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดผลสำเร็จ เพื่อเป็นการประเมินผลสำเร็จของข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการพัฒนาสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ประเด็นที่หนึ่ง ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อเจาะลึกถึงความหมาย และคุณค่าที่แท้จริงของอัตลักษณ์ในมุมมองของคนในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นด้านประเพณี เช่น ประเพณีโล้ชิงช้า หรือ พิธีทำประตูหมู่บ้าน เป็นต้น และศิลปะการแต่งกาย ซึ่งการศึกษาเชิงปริมาณอาจไม่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงลึกได้

ประเด็นที่สอง ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบในรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์ของชุมชนบ้านผาศี ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย กับชุมชนชาติพันธุ์อำเภออื่น ๆ หรือชุมชนชาติพันธุ์กลุ่มอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เพื่อสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ในระดับที่กว้างขึ้น และสามารถพัฒนาเป็นตัวแบบการจัดการท่องเที่ยวชาติพันธุ์ที่ยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน). (2566). ผาอี. สืบค้น มีนาคม 26 , 2568 , จาก <https://wikicomunity.sac.or.th/community/1179>
- ไกรสิทธิ์ จามรจันทร์สาขา และคณะ. (2564). การเปลี่ยนแปลงเชิงสังคมวัฒนธรรมของชาวอาข่าดอยผาหมี จังหวัด เชียงรายในรอบปี . วารสารนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 5(2) 161 – 182 , จาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/lawcrru/article/view/246341/169152>
- กรมพัฒนาชุมชน.(2560).หลักการท่องเที่ยวโดยชุมชน. สืบค้น มีนาคม 29 , 2568 จาก <https://district.cdd.go.th/kuiburi/wp-content/uploads/sites/372/2017/05/หลักการท่องเที่ยวโดยชุมชน.pdf>
- สำนักท่องเที่ยวโดยชุมชน องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน).(ไม่ทราบปี).คู่มือเกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน.สืบค้น มีนาคม 29 , 2568 จาก https://www.dasta.or.th/uploads/file/202107/1625581774_f069d051f6c919c4189f.pdf
- สำนักท่องเที่ยวโดยชุมชน องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). (2562).เกณฑ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของประเทศไทย. สืบค้นเมษายน 6 , 2568 จาก https://www.dasta.or.th/uploads/file/202312/1701667584_21236f7a8a2c019ecb53.pdf
- สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.(2550).คู่มือเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน. สืบค้น มีนาคม 29 , 2568 จาก <https://thaicomunitybasedtourismnetwork.wordpress.com/wp-content/uploads/2012/01/cbtnetworkhandbook.pdf>
- กองพัฒนาบริการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว.(2565).แผนพัฒนาบริการท่องเที่ยว พ.ศ. 2560 – 2570. สืบค้น มีนาคม 29, 2568 จาก <https://www.dot.go.th/storage/กองพัฒนาบริการ/แผนนกองฯ/QftdpYXKOCrXLds1f5xJfseslXaXcpgu3q3oDnM.pdf>
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). (ไม่ทราบปี).ครัวอ่าข่า อาหารปรับสมดุลร่างกาย ดิน น้ำ ลม ไฟ พัฒนาสินค้าจากป่าสู่เมือง - ต่อยอดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (2) .สืบค้น ตุลาคม 4 , 2568 จาก <https://web.codi.or.th/20230203-42644/#>
- วิเชษฐ หลุดพา สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และยุภาพร ยุภาคศ .(2564).บริบทการบริหารด้านการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง .วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 38 (1) ,166-195 จาก https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jms_psu/article/view/240967/169108
- พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัจย์ . (2563) . การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว : กรณีศึกษาชุมชนหนองจอก จังหวัดเพชรบุรี . วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ (มสป.) . 22 (1) , 21-38 จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/hspbruacthjournal/article/view/256818/173360>